

ЗГІДНО
З ОРИГІНАЛОМ

01070, Київ, вул. Борисоглібська, буд. 3/2 4 поверх.
tel: +38 (044) 392-7371
email: info@unba.org.ua, web-site: www.unba.org.ua

2nd floor, 3 Borysoglibska str., Kyiv 04070, Ukraine
phone: +38 (044) 392-7371
email: info@unba.org.ua, web-site: www.unba.org.ua

РІШЕННЯ № 24

Про звернення до РСУ, ВРП, європейських інституцій з приводу статті судді ВАКС Віктора Маслова «Про заходи протидії процесуальним зловживанням у кримінальному провадженні»

«14» лютого 2020 року

м. Київ

11 лютого 2020 року у ЗМІ, а саме на сайті «Судова влада України» (URL: <https://court.gov.ua/archive/886517/>) з позначкою «За повідомленням прес-служби суду» оприлюднено статтю судді Вищого антикорупційного суду Віктора Маслова «Про заходи протидії процесуальним зловживанням у кримінальному провадженні».

Зі змісту згаданої статті автор вбачає, що на заваді виконанню завдань ВАКС стоїть зловживання правами учасників кримінального провадження, а саме: 1) заявлення завідомо безпідставного відводу або відводу з підстав, раніше розглянутих судом, за відсутності нових обставин чи доказів; 2) подання клопотання для вирішення питання, яке вже вирішено судом, за відсутності інших підстав або нових обставин чи доказів; 3) повторне подання скарги чи клопотання до вирішення судом скарги чи клопотання того самого змісту; 4) заявлення необґрунтованих клопотань про відкладення судового розгляду; 5) затягування з ознайомленням із матеріалами справи; 6) подання доказів, з якими не ознайомена друга сторона; 7) надання суду для дослідження значної кількості речей та документів, що не містять доказового значення чи заявлення клопотань про допит свідків, яким нічого не відомо про обставини справи; 8) невинновано тривалі виступи з клопотаннями, поясненнями, промовами; 9) подання скарги на судові рішення, яке не підлягає оскарженню.

З огляду на вищевикладене, Рада адвокатів України ~~вказує~~ ^{вказує}, що статус офіційного повідомлення прес-служби суду та зміст цієї статті викликає глибоку стурбованість з точки зору дотримання у практиці суду прав адвокатів і гарантій адвокатської діяльності, безперешкодного застосування всіх законних інструментів захисту прав людини.

При цьому, наведений суддею В. Масловим перелік обставин, які на його думку, є зловживанням процесуальними правами у кримінальному провадженні, не має правового підґрунтя і може бути розцінений як спроба вивести розгляд судових справ з правової площину у сферу політичної доцільності і вибіркового репресивного правосуддя.

Рада адвокатів України наголошує, що подібна постановка проблеми здійснення судочинства очевидно суперечить європейським стандартам у сфері захисту прав людини. Так, Стаття 6 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод передбачає невідкладність судового розгляду, але водночас вона закріплює і загальніший принцип – належне відправлення правосуддя. Тому слід віднайти справедливу рівновагу між різними аспектами цієї основоположної вимоги (рішення Європейського суду з прав людини у справі *Boddaert* проти Бельгії, § 39). Неприпустимість зловживання процесуальними правами віднесено до основних засад (принципів) цивільного судочинства (стаття 3 ЦПК України), адміністративного судочинства (стаття 2 КАС України) та господарського судочинства (стаття 2 ГПК України). Разом з тим, ЦПК України встановлює, що суд може визнати зловживання процесуальними правами не будь-які дії, а лише ті, які суперечать завданню цивільного судочинства та залежно від конкретних обставин (стаття 44). Аналогічні положення містяться в ГПК України (стаття 43) та КАС України (стаття 45).

Рада адвокатів України звертає увагу, що небезпечною виглядає спроба криміналізувати або звузити застосування інструментарію, який закладений у зміст прав сторони захисту, та обмежити принцип рівності учасників судового процесу. Зокрема неприпустимо визначати як зловживання процесуальними правами «заявлення завідомо безпідставного відводу або відводу з підстав, раніше розглянутих судом, за відсутності нових обставин чи доказів». Наразі КПК України на відміну від інших процесуальних кодексів не містить такої норми. Довільне введення в обіг нових кримінальних процесуальних термінів та надання їм сили закону може свідчити лише про упереджене ставлення судді до сторони захисту.

Рада адвокатів України вважає, що інтерпретація діючим суддею прав учасників судового процесу і відповідно власних повноважень для запобігання їхньому зловживанню не тільки свідчить про серйозні прогалини в розумінні правової природи суддівської діяльності, а й прямо суперечить завданням Вищого антикорупційного суду, насамперед дотриманню прав, свобод та інтересів осіб у кримінальному провадженні (стаття 3 Закону України «Про Вищий антикорупційний суд»).

Отже, запропоновані у статті судді В.Маслова процесуальні заходи, які можуть використовуватись судом для протидії зловживань у кримінальному провадженні, виходять за межі правового поля і можуть у разі застосування бути оцінені як зловживання правами з боку суддів, оскільки суперечать вимогам кримінального процесуального законодавства і європейським стандартам у сфері прав людини, а популяризація і поширення таких підходів відкриває шлях до прямого тиску на сторону захисту у практиці Вищого антикорупційного суду.

Рада адвокатів України, з метою запобігання потенційної загрози справедливому судовому розглядові та обмеженням гарантованих Конституцією України та законодавством механізмів захисту прав людини, врахувавши пропозиції Голови Ради адвокатів України Ізовітової Л.П., представника адвокатів Сумської області у складі Ради адвокатів України Афанасієва Р.В., Голови Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Вилкова С.В., зауваження та доповнення членів Ради адвокатів України, керуючись статтею 55 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Положенням про Раду адвокатів України, **вирішила:**

1. Доручити Голові Ради адвокатів України, Національній асоціації адвокатів України Ізовітової Л.П. звернутись до Ради адвокатських та правничих товариств Європи (ССВЕ), Ради суддів України, Вищої ради правосуддя, з проханням вжити в межах повноважень заходи реагування з метою недопущення обмежень прав людини, у тому числі права на захист; поінформувати про позицію судді ВАКС Віктора Маслова викладену в статті «Про заходи протидії процесуальним зловживанням у кримінальному провадженні», яка засвідчує суттєві недоліки з точки зору кримінального процесуального законодавства і європейських стандартів у сфері прав людини, та спрямована на підбурювання суддівського корпусу до нехтування процесуальними правами сторони захисту, що своєю чергою є перешкодою справедливому судовому розгляду.

**ЗГІДНО
З ОРИГІНАЛОМ**

2. Секретарю Ради адвокатів України про прийняте рішення повідомити на офіційному веб-сайті Національної асоціації адвокатів України.

Голова Ради адвокатів України

Л.П. Ізовітова

Секретар Ради адвокатів України

І.В. Колесніков

